

**Sammanträde hållet av Östra Nylands välfärdsområdes råd för personer med funktionsnedsättning 6/2025**

Tidpunkt	onsdag 11.6.2025 kl. 16.00
Plats	WSOY-huset, Mannerheimgatan 20 K, 06100 Borgå, nämndernas mötesrum, 2:a vån. eller i Teams
Närvarande	Maija Aatelo Pauli Ritola, ordförande Håkan Westerholm Monica Ståhls-Hindsberg Jonas Lindström Tuula Räikkönen på distans Jyrki Laakso på distans Minna Manninen på distans Robert Almiala på distans  Hanna Kaunisto, ansvarsområdesdirektör (familje- och socialtjänster) Ira Kajjolehto, sekreterare
Besökare	Tillgänglighetsexpert Jukka Suhonen
Frånvarande	Hannele Käenaho-Virtala Janne Rieki Maritta Koskinen, resultatenhetschef (funktionshinderservice)

**1. Sammanträdet öppnas, sammanträdet lagenlighet och beslutsförhet**

Ordföranden öppnade sammanträdet kl. 16.11.  
De röstberättigade medlemmar som var närvarande konstaterades.  
Sammanträdet konstaterades vara lagenligt sammankallat och beslutsfört.

**2. Besök av Jukka Suhonen, tillgänglighetsexpert vid Östra Nylands välfärdsområde****Varför tillgänglighet är viktigt**

Det fastslås i välfärdsområdesstrategin att ”tillgänglighet och nåbarhet är viktiga för oss”.

Enligt strategin är Östra Nylands välfärdsområdes värderingar jämlikhet, människoorientering, delaktighet, mod och ansvarsfullhet. I en tillgänglig miljö har alla lika möjlighet att bo, arbeta, studera, utöva hobbyer och sköta sina ärenden.

Välfärdsområdet ska främja sina invånares välfärd och en hållbar utveckling inom sitt område.

Antalet äldre ökar snabbt i vårt samhälle, och man har inte kunnat beakta det i den byggda miljöns tillgänglighet i samma mån.

En tillgänglig miljö underlättar allas liv, men är för många en förutsättning för att kunna röra sig och fungera självständigt. Tillgänglighet och närbarhet ökar välbefinnandet när personer med funktionsnedsättning bättre kan delta i samhället.

Tack vare en tillgänglig miljö blir servicen lätt nåbar för alla.

Tillgänglighet är kvalitet, något som borde finnas i allas vardag.

En tillgänglig miljö där det är lätt att ta sig fram minskar risken för olyckor. Ökad välfärd och delaktighet minskar behovet av personliga stödåtgärder, vilket betyder att en satsning på tillgänglighet och närbarhet också är samhällsekonomiskt lönsamt.

I bästa fall är tillgänglighet någonting nästan osynligt, men av sig självt uppstår tillgänglighet inte.

Fler grunder för att beakta tillgängligheten:

- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- Grundlagen och diskrimineringslagen
- Markanvändnings- och bygglagen
- Statsrådets förordning om byggnaders tillgänglighet
- EU:s tillgänglighetsdirektiv och webbtillgänglighetsdirektiv
- Den nya funktionshindervisningslagen (2025): Ytterligare krav på tillgänglighet (bland annat kollektivtrafikens allmänna landtrafikleders tillgänglighet, tillgänglighet i byggnaders omgivning, balkongers tillgänglighet)

### Hur bedöms tillgänglighet?

Vid en kartläggning av tillgängligheten i den byggda miljön beaktas till exempel följande:

- Passagerna är breda, dörrarna öppnas automatiskt och i rätt riktning, det finns tillräckligt med utrymme framför dörrarna och det finns inga trösklar. De tillgängliga bilplatserna ligger nära ingången, byggnaden har en rymlig hiss, tillgängliga toaletter samt tillgängliga skötrum och lekutrymmen. Belysningen i lokalerna är bra utan att vara bländande, akustiken är behaglig, skyltningen är tydlig och det finns sittplatser för vila.

Definitioner som styr tillgänglighetskartläggningen:

- Basnivå: Bra tillgänglighetsnivå. Basnivån gör det möjligt för i huvudsak alla användargrupper att obehindrat röra sig och fungera i den byggda miljön.
- Specialnivå: Områden på specialnivå definieras utifrån utbudet och användningen av servicen. De är områden, rutter eller objekt där det krävs större tillgänglighet än vanligt, till exempel i fråga om rekommenderad belysningsstyrka eller passager. (bland annat sjukhus, hälsostationer, omgivningen i

närheten av äldreomsorgstjänster och funktionshinderservice, centrumområden där det finns mycket offentlig service, gågator)

I Östra Nylands välfärdsområde bör man sträva efter tillgänglighet på specialnivå. Nu ligger vi närmare basnivån.

I synnerhet vid planering av nybyggnation bör definitionerna av basnivå och specialnivå beaktas.

### Nuläge

Östra Nylands regionala tillgänglighetsprogram (utarbetat av kommunerna tillsammans) är i kraft till utgången av 2025. Kommunernas tillgänglighetsarbetsgrupper och råd för personer med funktionsnedsättning oroar sig för att tillgänglighets- och nåbarhetsarbetet inom ÖN-området ska upphöra helt när programmet löper ut. Förhoppningen är ändå den att tillgänglighetsarbetsgrupperna ska fortsätta med tillgänglighetskartläggningarna och de främjande åtgärderna i den egna kommunen.

I kommunerna Sibbo, Lovisa, Lappträsk och Askola finns tillgänglighetsarbetsgrupper (Borgå, Mörskom, Pukkila – inga tillgänglighetsarbetsgrupper).

Östra Nylands välfärdsområde har inte någon egen tillgänglighetsarbetsgrupp.

Välfärdsområdets uppgift är att stödja kommunerna med sin sakkunskap. Inom välfärdsområdet sköts tillgänglighetsärendena för närvarande vid sidan av sitt huvudarbete vid funktionshinderservicen av tillgänglighetsexperten Jukka Suhonen, som samtidigt stöder kommunerna med sin expertis. En tydlig helhetsansvarig instans för tillgängligheten på en övergripande nivå har inte utsetts inom välfärdsområdet.

Diskrimineringsombudsmannens kontakt med Östra Nylands välfärdsområde sommaren 2024. Ett exempel är att inte ens nya byggnader alltid byggs så att de är tillgängliga. (icke-tillgänglighet i den nya hälsostationen i Söderkulla)

### Förslag

Vid välfärdsområdet tillsätts en särskild tvärsektorieell tillgänglighetsarbetsgrupp (instans med ansvar för tillgänglighet i välfärdsområdet).

Om VFO hade en egen tillgänglighetsarbetsgrupp, skulle vi ha möjlighet att snabbare skicka vidare de problem som upptäckts och rapporterna om dem direkt till den verkställande instansen. På så sätt får alla snabbare nytta och stöd av korrigerande åtgärder för att åstadkomma tillgänglighet.

Att arbetsgruppen är multiprofessionell garanterar en möjlighet till bredare bedömning för att beakta tillgänglighets- och säkerhetsaspekterna.

Tillgänglighetsarbetsgruppen sammanträder vid behov när det finns ärenden att behandla.

- Byggnader och infrastruktur som används i Östra Nylands välfärdsområde

- Kommunernas kontakt- och konsultationsförfrågningar

Förslag till sammansättning:

- Ordf. tillgänglighetsexpert Jukka Suhonen
- Från fastighetstjänster fastighetsmanager Sebastian Lindholm och vid behov en byggingenjör
- Från räddningsväsendet Jukka Mursu (brandingenjör)
- Från medicinsk rehabilitering Emmy Hellroos (chef, medicinsk rehabilitering av barn, hemrehabilitering)
- Från funktionshinderservice Susanna Kortelainen (specialsocialhandledare, funktionshinderservice)
- Från kommunikationen Pia Hannula (kommunikationschef)
- Kvalitetschef Rebecca Sjöholm
- Från HYTE-teamet Minna Mattila (specialexpert, utvecklingstjänster)
- I fall av inbjudan en ledamot från rådet för personer med funktionsnedsättning och/eller äldrerådet

Samarbete med regionala påverkansorgan

- Kommentarer till besluten och dialog
- Arbete med personer i motsvarande position → feedback i anslutning till tillgängligheten tillgänglighetsarbetsgruppens ordförande för kännedom. Ordföranden tar vid behov upp ärendet för behandling i arbetsgruppen.

1. Primär uppgift: Bedömning, uppföljning och planering/genomförande av nödvändiga åtgärder avseende tillgängligheten i de offentliga utrymmen och fastigheter samt passager som används av välfärdsområdet

- Objekt på specialnivå prioritet 1, övriga iakttagelser (basnivå) klassificeras i lägre prioritetsskisser
- Kommentera byggnadsritningar i planeringssskedet i fråga om objekt som är nya eller ska ombyggas eller är på specialnivå
- Vid kartläggningen av byggnaderna kontaktas en person i motsvarande position i ifrågavarande kommun samt råden, besök i samarbete
- Information till välfärdsområdets råd för personer med funktionsnedsättning och äldreråd om arbetsgruppens arbete och beslut

2. På begäran ställningstaganden och utlåtanden i ärenden där tillgänglighet borde beaktas i välfärdsområdets verksamhet (intern konsultation)

- Till exempel beaktande av tillgänglighetsaspekten i konkurrensutsättningar/upphandlingar eller styrdokument

3. Behandla personalens synpunkter på tillgänglighet

- Behandling av resultaten av en Webropol-enkät (enheternas tillgänglighet; svarstid till 22.1.2025) och planering av nödvändiga åtgärder
- Kvalitets- och tillsynsteamets tillgänglighetsiakttagelser utgående från inspektionsbesök

4. Man behandlar invånarnas (och påverkansorganens) synpunkter på tillgängligheten i välfärdsområdets verksamhet

- Den byggda miljöns och de offentliga byggnadernas tillgänglighet, byggnader och miljöer på basnivå och specialnivå
5. Uppdatering av de nya tillgänglighetsanvisningarna och att sprida information  
Kommunerna kan konsultera välfärdsområdets tillgänglighetsarbetsgrupp – vi stöder med sakkunskap.

Rådet för personer med funktionsnedsättning anser att det är viktigt att tillgänglighetsarbetsgruppens sammansättning utökas med medlemmar i rådet för personer med funktionsnedsättning och att tillgänglighetsarbetsgruppen aktivt tar ställning till planeringen i ett tidigt skede när det gäller nybyggnation och ombyggnad.

### 3. Val av protokolljusterare

Tuula Räikkönen och Monica Ståhls-Hindsberg valdes till protokolljusterare.

### 4. Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes med ett tillägg till punkten Övriga ärenden:  
– Välfärdsområdets information om sin verksamhet till kunder med funktionsnedsättning och deras anhöriga.

### 5. Uppföljning av de senaste sammanträdenas beslut

#### 5.1 Rehabilitering av patienter med cerebrovaskulär sjukdom (CS).

På Borgå sjukhus har avdelningsplatser för CS-rehabilitering inom den specialiserade sjukvården lagts ned. Personer under 65 år vårdas på neurologiska rehabiliteringsavdelningen i Helsingfors, personer över 65 år på primärvårdens rehabiliteringsavdelning vid välfärdsområdet. Avdelningens interna utbildning är något som man först håller på att planera, och den kommer inte att motsvara intensivrehabilitering. Bristfällig rehabilitering innebär mänskligt lidande för de berörda och deras närmaste. För VFO betyder bristande rehabilitering årtionden av extra kostnader per patient. Dessutom görs hembesök för ändringsarbeten eller dylikt endast i mån av möjlighet, med andra ord inte hos alla. Funktionshinderservicen märkt att utskrivning kan ske i brådskande ordning och när rehabiliteringsbehovet ännu är uppenbart. Det beslutades att rådet för personer med funktionsnedsättning skulle formulera ett initiativ riktat till välfärdsområdesfullmäktige.  
Arbetsgrupp: Tuula Räikkönen och Monica Ståhls-Hindsberg

#### 5.2 Problem och lagstridigheter i anslutning till ansökan om funktionshinderservice och i fråga om ansökningarna.

Rådet för personer med funktionsnedsättning: då man ansöker förutsätts det att blanketter fylls i och skickas in. Det finns problem med blanketterna, och funktionshinderservicen har ingen adress för

krypterad e-post (Turvaposti). Funktionshindersservicens anställda överför inte flexibelt de uppgifter om servicebehov som framkommit i samband med att något ärende utträttats till en anställd som sköter en annan servicehelhet, utan anvisar en att lämna in en ny ansökan. Arrangemanget är anmärkningsvärt byråkratiskt och oändamålsenligt, och försvårar den utsatta gruppens utträttande av ärenden i betydande grad.

Lagen förutsätter att ärenden behandlas som ansökningar oberoende av om man har tagit kontakt per telefon, e-post eller med en papperslapp. Rådet för personer med funktionsnedsättning konstaterar att den nuvarande praxisen att inte ta emot ansökningar per telefon och e-post är lagstridig. Praxisen tar inte hänsyn till de särdrag som ofta är förknippade med funktionsnedsättning och försvårar oskäligt mycket ansökan om service.

Dessutom är de blanketter som finns på VFO-webbplatserna opraktiska, dåligt utformade och har tydliga brister.

Hanna Kaunisto: från 10.6.2025 är det möjligt att skicka ansökningar per krypterad e-post till funktionshindersservicen vid Östra Nylands välfärdsområde på adressen [vammaispalvelut.porvoo@itauusimaa.fi](mailto:vammaispalvelut.porvoo@itauusimaa.fi) eller till adressen via länken på välfärdsområde webbplats: [Krypterad e-post - Östra Nylands välfärdsområde](#).

Hanna Kaunisto anser att det vore bra om kunderna skulle kunna lämna in ansökan muntligen, per telefon eller via en annan myndighet, men på grund av sökandens och den anställdes rättsskydd och för att säkerställa att ärendet sköts smidigt är det ändå bra att alltid lämna in ansökan skriftligen. De bilagor som bifogas till ansökan hjälper den anställda att få bättre information om kundens situation.

## 6. Utlåtanden avgivna av rådet för personer med funktionsnedsättning

6.1 Handlingar för konkurrensutsättning av social- och hälsovårdens färdtjänst (getts tilläggstid fram till 5.6). Arbetsgrupp: Tuula Räikkönen, Janne Riekkö och Pauli Ritola.

## 7. Begäran om att rådet för personer med funktionsnedsättning ska avge utlåtanden

7.1 Förslag till ändring av tillämpningsområdet för funktionshindersservicelagen (senast 23.6.2025)  
Arbetsgrupp: Tuula Räikkönen, Maija Aatelo och Monica Ståhls-Hindsberg

## 8. Nyheter från arbetsgruppen för tillämpningsanvisningar

Arbetsgruppens nästa möte 30.7.2025.

## 9. Den regionala tillgänglighetsarbetsgruppen

Diskussion om bristen på tillgänglighetsuppgifter på VFO:s webbsidor.

Till representanter för rådet för personer med funktionsnedsättning i tillgänglighetsarbetsgruppen föreslogs:

- Jonas Lindström (representant för de synskadade)
- Minna Manninen (barn- och ungdomsrepresentant)
- Pauli Ritola (representant för de rörelsehindrade)
- Tuula Räikkönen (representant för de rörelsehindrade)

## 10. Aktuellt om stöd för rörligheten

Konkurrensutsättning förbereds, dagsbilar ska komma.

Statistiken för mars och april är mera detaljerad än tidigare. Resor som ställts in av beställningscentralen kräver ytterligare utredning:

- I vilka situationer är det acceptabelt att beställningscentralen avbokar en resa, om kunden inte har avbokat resan och föraren inte befinner sig i en trafikstockning, inte har insjuknat och bilen inte heller har gått sönder?
- Det har inte angetts någon orsak till avbokning, då resan avbokats av beställningscentralen. För varje resa som centralen avbokat borde en motivering anges.

Initiativ till nämnden för ordnande av tjänster om inrättande av en kundpanel som ett samarbetsorgan för beställningscentralen, välfärdsområdet och representanter för personer med funktionsnedsättning samt om kundanvisningen, som skissas av Tuula Räikkönen och Janne Riekkö (under arbete).

Förslag till beslut: Rådet för personer med funktionsnedsättning lägger fram ett förslag till rapporteringsmodell som klarare än den nuvarande statistiken skulle innehålla relevant information. Arbetsgrupp: Maija Aatelo och Tuula Räikkönen.

## 11. Rådet för personer med funktionsnedsättnings initiativ och övriga verksamhet

### 11.1 Ändringar i utdelningen av förbrukningsartiklar

- Beställnings- och leveranspraxisen för avgiftsfria förbrukningsartiklar och tillbehör har ändrats 3.2.2025.

Vid beställning per telefon har man gett utdelningen av förbrukningsartiklar en återuppringningstid på 7 dygn, som fortfarande inte uppfylls.

Det finns inga planer på kontakt- och leveranssätt avseende förbrukningsartiklar som behövs brådskande. I situationer som förändras är det emellertid nödvändigt att få förbrukningsartiklar.

- Alla som behöver utdelning av förbrukningsartiklar har inte fått information om saken, och ovissheten har väckt oro bland annat över hur långt det är till utdelningsstället eller var man i fortsättningen ska

avhämta förbrukningsartiklarna samt hur man i fortsättningen beställer förbrukningsartiklar.

– På webbplatsen syns telefonbeställningsalternativet dåligt som ett alternativ till användning av det digitala formuläret, vilket kräver stark autentisering. Webbplatsen orsakar förvirring också när det gäller huruvida formuläret kan fyllas i utan stark autentisering eller inte.

– På grund av bristande information har människor varit tvungna att fråga efter hos sina bekanta för att få information om hur utdelningen av förbrukningsartiklar fungerar.

Nämnden för ordnande av tjänster önskade information om missförhållandena av rådet för personer med funktionsnedsättning. Beslut: Man kom överens om att Tuula Räikkönen sammanställer en bilaga om missförhållandena.

#### 11.2 Ställningstagande om avgifts-nedsättning och avgiftsbefrielse

Beslut: Hänskjuts till nästa sammanträde (under arbete).

#### 11.3 Initiativ till fullmäktige om utarbetande ett funktionshinderpolitiskt program för Östra Nyland

Beslut: Hänskjuts till nästa sammanträde (under arbete).

#### 11.4 Arbetsgruppernas mötesarvoden

En redogörelse sammanställs där man beskriver de uppgifter som handhas av den grupp som bereder välfärdsområdets råd för personer med funktionsnedsättnings sammanträden, betydelsen av de arbetsgrupper som tjänsteinnehavarna har tillsatt samt den insats som krävs för de utlåtanden som utfärdas av välfärdsområdets råd för personer med funktionsnedsättning.

Beslut: Hänskjuts till nästa sammanträde (under arbete).

#### 11.5 Beredning av sammanträden som hålls av välfärdsområdets råd för personer med funktionsnedsättning/sekreteraresursen

Sekreteraresursens otillräcklighet försvårar välfärdsområdets råd för personer med funktionsnedsättnings verksamhet. Rådet för personer med funktionsnedsättning beslutade vid sitt sammanträde i april att utforma ett initiativ i ärendet riktat till välfärdsområdesfullmäktige.

Arbetsgrupp: Maija Aatelo och Monica Ståhls-Hindsberg (under arbete).

## 12. Sammanfattning av fullmäktiges och nämndernas sammanträden, ärenden som gäller personer med funktionsnedsättning

12.1 Välfärdsområdesfullmäktige / Tuula Räikkönen (3.6) och välfärdsområdesstyrelsen (22.5) ärenden som gäller personer med funktionsnedsättning

– Gick igenom anvisningar för nästa fullmäktige

- Förnyelse av informationssystemet
- Kundhandledning, bedömning av servicebehovet
- Partirepresentanterna talade om beslut som fattats under den gångna perioden och om de kommande utmaningarna. I ett av anförandena påminde talaren om justitiekanslerns riktlinje enligt vilken sparandet inte är en orsak som får hindra att invånarnas grundlagsenliga rättigheter tillgodoses.

#### 12.2 Nämnden för ordnande av tjänster (28.5) / Tuula Räikkönen

- En representant för rådet för personer med funktionsnedsättning talade om för sammanträdet att utdelningen av förbrukningsartiklar fortfarande inte fungerar ändamålsenligt och att ansökningspraxisen inom funktionshinderservicen är lagstridig och att det också finns problem med CS-rehabiliteringen.

Sammanträdets ordförande begärde att få informationen skriftligen till det första sammanträdet med den nya sammansättningen.

#### 12.3 Nämnden för utveckling och samarbete (14.5) / Pauli Ritola

#### 12.4 Nationalspråksnämnden (13.5) / Jonas Lindström

#### 12.5 Nämnden för beredskap och säkerhet (22.4 och 13.5)

### 13. Hälsningar från de kommunala råden för personer med funktionsnedsättning

- 13.1 Askola
- 13.2 Lapträsk
- 13.3 Lovisa
- 13.4 Mörskom
- 13.5 Borgå
- 13.6 Pukkila
- 13.7 Sibbo

Inget att rapportera.

### 14. Anmälningssärenden

Inget att rapportera.

### 15. Övriga ärenden

- Välfärdsområdets information om sin verksamhet till kunder med funktionsnedsättning och deras anhöriga (hann inte behandlas, hänskjuts till nästa sammanträde).

- Monica Ståhls-Hindsberg, ledamot i rådet för personer med funktionsnedsättning vid Östra Nylands VFO, lyfte fram missförhållanden

som hade lett till att funktionshindersservicens kunder och deras anhöriga tagit kontakt.

- Det upplevs att VFO:s funktionshindersservice inte fungerar, kunderna vet inte vilken anställd som sköter deras ärenden och vem de kan kontakta vid behov.
- Psykologtjänster för svenskspråkiga kunder saknas helt.
- Läkarna på hälsostationerna vet inte tillräckligt om hälsofrågor som gäller kunder med funktionsnedsättning.

Hanna Kaunisto var av den uppfattningen att alla kunder borde veta vem som sköter deras ärenden. Samtidigt konstaterade Kaunisto också att funktionshindersservicen inte kommer att få några extra personalresurser. Rekryteringen av en svenskspråkig psykolog har pågått redan en tid.

## 16. Kommande sammanträden

Torsdag 21.8.2025 kl. 15.30

Onsdag 17.9.2025 kl. 15.30

Onsdag 15.10.2025 kl. 15.30

Besök som önskas:

- välfärdsområdesfullmäktiges ordförande Heikki Vestman
- välfärdsområdesstyrelsens ordförande Kaj Lindqvist

## 17. Sammanträdet avslutas

Ordföranden avslutade sammanträdet kl. 18.31.

Pauli Ritola  
ordförande

Ira Kaijolehto  
sekreterare

Protokolljusterare:

Tuula Räikkönen

Monica Ståhls-Hindsberg

Detta protokoll har signerats elektroniskt.

### Sändlista

Hannele Käenaho-Virtala  
Håkan Westerholm  
Janne Rieki  
Jonas Lindström  
Jyrki Laakso

Maija Aatelo	vice ordf.
Minna Manninen	
Monica Ståhls-Hindsberg	
Pauli Ritola	ordf.
Robert Almiola	
Tuula Räikkönen	vice ordf.
Hanna Kaunisto	
Maritta Koskinen	